

Drones leggen Harlingen in 3D vast

Wat als de zoutwinning onder de Waddenzee in Harlingen straks toch tot verzakkingen leidt? Dan kun je de binnenstad maar beter vereeuwigen in 3D, dacht burgerinitiatief Pilot Harlingen.

MELLE VELTMAN

Wie vanaf maandag door de Bargebuurt in Harlingen loopt, moet niet gek opkijken als er plots een drone voorbijvliegt. Met grondstatieven, camera's en laserstralen brengen de mannen van Aeroscan en zusterbedrijf Monuscan het noordelijk deel van de oude binnenstad in kaart, in 3D en tot op het voegwerk nauwkeurig.

Op het eerste oog misschien geen wereldnieuws. Het bedrijf uit Leeuwarden legt immers wel vaker dingen vast. Denk aan het Rijksmuseum in Amsterdam of de Sint-Bonifatiuskerk in eigen stad, beide in verband met onderhoud. Ook 3D-modellen van volledige steden zijn tegenwoordig met een druk op de knop te vinden op internet.

Toch gaat het hier om een primeur. Nooit eerder is dit gedaan, niet in zo'n grote omvang en in zo'n vroeg stadium van een mijnbouwproject. Pilot Harlingen wil de 3D-opnames namelijk vastleggen als bewijsmateriaal bij de notaris. Mocht de zoutwinning op nog geen 3 kilometer van de kust onverhoopt leiden tot scheefstand in de binnenstad, dan moet het dankzij deze nulmeting makkelijker zijn om de schade te verhalen.

Afgaand op de voorspellingen van zoutwinbedrijf Frisia, zal het zover niet komen. De vergunning gaat uit van een bodemdaling van hooguit 2

Jules Morsink (links) van Monuscan bestuurt een drone tijdens een opdracht in de Leeuwerikstraat in Drachten. Maandag start de klus in Harlingen. FOTO JILMER POSTMA

centimeter tot in de veerhaven. Toch zijn ze daar bij burgerinitiatief Pilot Harlingen niet zo zeker van. Voorzitter Jarig Langhout: „Bij mijnbouwprojecten in het verleden is achteraf geen enkele voorspelling uitgekomen.”

Adviseur Chris Elsinga vervolgt: „De berekeningen van de bodemdaling door Frisia laten perfecte cirkels zien die precies bij de teen van de dijk ophouden. Maar de ervaring leert dat de grens van bodemdaling nooit perfect rond is. Het verloop is altijd grilliger, en je zou maar net zo'n grillige uitloper onder de binnenstad krijgen. Wij willen voorbereid zijn op dat het anders is.”

Om dezelfde reden begon Pilot Harlingen in de zomer van 2020 met

'Als de boel in elkaar dondert, bewijs dan maar eens waardoor'

de aanleg van een 'aanvullend meetnet'. Aanvullend, omdat in de beschermde Waddenzee wél van alles wordt gemeten, zegt Langhout. „Alles is geregeld voor de vogels, vissen en zeekrabbejtes. Maar voor de stad was er helemaal niks. Als de boel in elkaar dondert, bewijs dan maar eens waar het door komt.”

Daarom heeft het burgerinitiatief in kelders onder twee historische

panden tiltmeters aangebracht. Een meter aan de ene kant, eentje aan de andere, en je kunt zien of de grond scheeftrekt. Daarnaast wordt op drie plekken het waterpeil gemonitord. Versnellingsmeters houden bij wanneer er trendbreuken in de bodemdaling zijn, zowel diep als ondiep.

Al met al is het burgerinitiatief zeker geen actiegroep, benadrukt voorzitter Langhout. Naast Stichting Bescherming Historisch Harlingen zijn ook het waterschap, de gemeente, de provincie én Frisia partners. „Wij willen geen actiep partij zijn, we moeten juist de dialoog opzoeken. Het economische belang en het veiligheidsbelang gaan hand in hand.”

Uiteindelijk moet Harlingen een voorbeeld zijn voor de rest van Ne-

derland, hoopt adviseur Elsinga. „Je kunt je afvragen: dat vastleggen van andere panden in 3D, waarom gebeurt dat niet bij elk mijnbouwproject? Zou dat niet het eerste zijn waar je aan zou moeten denken, voordat je in de grond gaat zitten wroeten? Wij willen een voorbeeld zijn: zo kan het ook.”

De dronebeelden worden gemaakt op 17 en 18 januari, mits het weer dat toestaat. Bewoners van de buurt tussen de Noorderhaven en de Oude Ringmuur zijn op de hoogte gebracht per brief. Persoonsgegevens worden onherkenbaar gemaakt, staat daarin. En: 'Vindt u het een vervelend idee dat de drone over uw woning vliegt, dan kunt u eventueel de gordijnen dichtdoen.'